

קידום מעמד האחיות ברישום מרשמי חיסונים: מודל לקידום בריאות ומניעה

ד"ר אודליה חן - מנהלת המחלקה להכשרה ופיתוח מקצועי באחיות | מאוחדת
ד"ר רוני פרבר - מנהל מערך בריאות הציבור | פמי
הגר וקלסר - אחות ראשית ומנהלת אגף האחיות | מאוחדת

רקע:

מערכת הבריאות מתמודדת עם אתגרים הולכים וגוברים ובהם הצורך להנגיש שירותי רפואה מונעת לכלל האוכלוסייה. חיסונים מהווים כלי מרכזי במניעת מחלות ובהפחתת עומסים על מערכת הבריאות. בעולם הרחיבו את סמכויות האחיות והעניקו להן יכולת לרשום חיסונים באופן עצמאי. מודל זה הוכח כמשפר את הנגישות, מייעל את תהליכי העבודה ומאפשר מענה מהיר ויעיל יותר למטופלים. קופת חולים מאוחדת זיהתה את הצורך ומשמשת כקופה חלוצה באיפסור מתן מרשמי חיסונים ע"י אחיות.

מטרות:

קידום מעמד האחיות בקופת חולים מאוחדת באמצעות הרחבת סמכויות במתן מרשמי חיסונים בחינת השפעת מתן מרשמים ע"י אחיות על מענה המטופלים ושיעור ביצוע החיסון בפועל.

שיטות מחקר:

התהליך הוטמע בתחילת שנת 2024 וניתנו הרחבת סמכויות לכ-300 אחיות מרפאות ראשוניות מכל רחבי הארץ. נעשתה התאמה במערכת המחשובית לטובת התהליך. עיקר הפעילות במתן המרשמים התרכזת ב-2 חיסונים: Shingrix ו-Gardasil 9.

ממצאים:

ניתן לראות כי במתן חיסון **Gardasil 9** לקבוצות הגיל **18-26** בוצעו **619** חיסונים בשנת **2019** לעומת **1564** בשנת **2024** (השנה בה החלו מתן מרשמי אחיות).
ובקבוצת הגיל **27 שנים ומעלה**, בוצעו **306** חיסונים בשנת **2019** לעומת **3267** בשנת **2024**.

גידול במענה לביצוע החיסון ניתן לראות גם בחיסון **Shingrix**. בקבוצת הגיל **50-65** שנים בוצעו **5** חיסונים בשנת **2021** לעומת **1123** בשנת **2024**.
ובקבוצת הגיל **65** שנים ומעלה בוצעו **9** חיסונים בשנת **2019** לעומת **16,555** בשנת **2024**.

מסקנות והמלצות:

הממצאים מצביעים על כך שהרחבת סמכויות למתן מרשמי חיסונים ע"י אחיות, מובילים להגדלה משמעותית בשיעור ההתחסנות ולהפחתת העומסים על הרופאים, תוך העצמת האחיות והכרת תרומתן למערך הרפואה הראשונית בקהילה. בעקבות ממצאים אלו התקבלה החלטה להרחיב גם את מתן האפשרות למרשם לאחיות בגין חיסון בקסרו לתינוקות עד גיל שנתיים. כמו כן, יש מקום לבחון הרחבת סמכויות בפעולות נוספות אשר עשויות להוביל לשביעות רצון גבוהה יותר בקרב מטופלים לצד מתן שירותי בריאות נגישים יותר לכלל האוכלוסייה. כמו כן, יש לגבש מדיניות ברורה בהכשרות ייעודיות, יצירת מנגנוני בקרה ואיכות תוך שיתוף פעולה ורתימה של כלל צוותי הרפואה ומערכת הבריאות.

